

HØJESTERETS DOM

afsagt tirsdag den 13. december 2016

Sag 196/2016

(1. afdeling)

Anklagemyndigheden

mod

E1

og

Boet efter E2

(advokat Steen Petersen, beskikket for begge)

I tidligere instanser er afsagt dom af Retten i Sønderborg den 3. september 2015 og af Vestre Landsrets 3. afdeling den 12. februar 2016.

I pådømmelsen har deltaget fem dommere: Jytte Scharling, Thomas Rørdam, Poul Dahl Jensen, Lars Hjortnæs og Lars Apostoli.

Påstande

Dommen er anket af E1 og boet efter E2 med påstand om, at de hver især tilkendes 90.000 kr., subsidiært et mindre beløb, dog ikke under 30.000 kr., med procesrente fra den 29. oktober 2014.

Anklagemyndigheden har påstået frifindelse, subsidiært stadfæstelse.

Supplerende sagsfremstilling

E2 afgik ved døden den 13. marts 2016.

Kort efter byrettens dom rettede E1 henvendelse til Ministeriet for Børn og Undervisning om domfældelsens forenelighed med EU-retten. I en mail af 1. maj 2012 til E1 fra ministeriet hedder det bl.a.:

”Du har den 3. april 2012 spurgt til muligheden for at gå i dansk friskole eller dansk folkeskole, når man som dansk statsborger bor syd for den dansk/tyske grænse.

...

Ministeriet for Børn og Undervisning er bekendt med, at der findes danske kommuner, der giver lov til, at børn, selv om bopælen er i udlandet, går i skole i kommunen, hvis forældrene arbejder der. Der er således mulighed for, men ikke ret til at gå i en dansk folkeskole, hvis kommunalbestyrelsen tillader det. I nogle kommuner stilles som betingelse for at optage et barn med bopæl i udlandet i en af deres folkeskoler, at der foreligger et betalingstilsagn fra den udenlandske kommune. Der findes også kommuner, der ikke kræver betalingstilsagn.

Hvis du ønsker, at dit barn skal gå i en dansk folkeskole, må du derfor tage kontakt til den skole i den kommune, hvor du ønsker, at dit barn skal gå, og forhøre dig om muligheden for skolegang der, og i givet fald om det er afhængigt af, at skolemyndighederne i din bopælskommune vil give betalingstilsagn.

...

EU's regler om fri bevægelighed medfører, at et EU-land ikke direkte eller indirekte må forhindre arbejdstageres fri bevægelighed. Da du er bosiddende i Tyskland, men arbejder i Danmark, kan du påberåbe dig de rettigheder, der er tilknyttet princippet om arbejdstageres fri bevægelighed.

Det følger af art. 7, stk. 2, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning af 2011-04-05 om arbejdskraftens frie bevægelighed inden for Unionen (492/2011), at du som vandrende arbejdstager nyder samme sociale og skattemæssige fordele som indenlandske arbejdstagere. Undervisning i grundskolen af arbejdstageres børn anses imidlertid ikke for en social fordel for dig som vandrende arbejdstager. Det følger af art. 10 i samme forordning, at såfremt en statsborger i en medlemsstat er eller har været beskæftiget på en anden medlemsstats område, har hans børn, hvis de er bosat på denne medlemsstats område, adgang til almindelig undervisning, lærlingeuddannelse og faglig uddannelse på samme vilkår som statsborgere i denne stat. Medlemsstaterne skal fremme bestræbelser, der gør det muligt for disse børn på de bedst mulige vilkår at følge undervisningen. Art. 10 forpligter imidlertid kun den medlemsstat, hvor den vandrende arbejdstager er bosiddende.

EU-retten ændrer således ikke på dit barns mulighed for at gå i dansk friskole eller dansk folkeskole.”

I en mail af 24. august 2012 til bl.a. anklagemyndigheden fremførte E1 en indsigelse om, at byrettens dom indebar en krænkelse af EU-rettens regler om arbejdskraftens frie bevægelighed.

Ankesagen i straffesagen var oprindeligt berammet til hovedforhandling i Vestre Landsret den 24. oktober 2012, men den 22. oktober 2012 rettede statsadvokaten henvendelse til landsretten med anmodning om omberammelse. I denne henvendelse hedder det bl.a.:

”Efter fornyet gennemgang af sagen har jeg kontaktet Justitsministeriets EU-kontor vedrørende sagens eventuelle EU-retlige aspekt.”

Sagen blev herefter omberammet til den 22. maj 2013.

I et brev af 8. maj 2013 til Vestre Landsret anmodede statsadvokaten på ny om omberammelse. I brevet hedder det bl.a.:

”Justitsministeriet har i forbindelse med sin vurdering af sagen imidlertid stillet nogle spørgsmål til det underliggende retsgrundlag i dansk ret og anmodet om, at disse besvares, inden Justitsministeriet kan tage endelig stilling til de EU-retlige spørgsmål. Det drejer sig navnlig om grundlaget for de danske myndigheders krav om, at et barn skal have bopæl i Danmark for, at der kan ydes støtte til dettes skolegang.

Det er i den anledning aftalt med Justitsministeriet, at anklagemyndigheden forelægger dette spørgsmål for Ministeriet for Børn og Undervisning, og at sagen derefter sammen med ministeriets svar på ny forelægges for Justitsministeriets EU-retskontor.”

Den 22. maj 2013 rettede statsadvokaten henvendelse til Ministeriet for Børn og Undervisning med anmodning om en udtalelse.

Den 26. juni 2013 omberammede landsretten sagen til den 8. april 2014.

Da anklagemyndigheden endnu ikke havde modtaget udtalelsen fra Undervisningsministeriet (tidligere Ministeriet for Børn og Undervisning), anmodede man den 3. april 2014 på ny om udsættelse af sagen, hvilket landsretten imødekom samme dag.

Den 22. maj 2014 besvarede Undervisningsministeriet statsadvokatens henvendelse. I ministeriets udtalelse hedder det bl.a.:

”Som telefonisk oplyst har Undervisningsministeriet modtaget en henvendelse fra EU-Kommissionen om samme problemstilling, dvs. en klage fra en dansk statsborger, som arbejder i Danmark og er bosiddende i Tyskland (en såkaldt grænsearbejder), og som ønsker sine børn i en dansk grundskole.

...

Undervisningsministeriet skal på den baggrund oplyse, at ministeriet den 2. maj 2014 via Udenrigsministeriet har besvaret EU-Kommissionens henvendelse. Undervisningsministeriet vedlægger som svar på statsadvokatens anmodning brevet til kommissionen, som ministeriet kan henholde sig til.

Undervisningsministeriet skal navnlig fremhæve, at det fremgår af besvarelsen, at børn af EU-grænsearbejdere, der arbejder i Danmark og har bopæl i et andet EU-land, har ret til indskrivning i den danske grundskole.

...

Det er korrekt, at beregningen af statstilskud som udgangspunkt sker på grundlag af en fortegnelse over elever, der har bopæl i kommunen, og som er tilmeldt en fri grundskole eller en efterskole (ikke en folkeskole), og at det derfor umiddelbart er et krav for at indgå i beregningsgrundlaget, at en af forældremyndighedens indehavere skal bo i Danmark eller være dansk statsborger eller have haft opholdstilladelse i Danmark i mere end 5 år. Dette krav gælder dog ikke elever, som i medfør af EU-retten eller EØS-aftalen er berettiget til at indgå i opgørelsen, jf. således § 8, stk. 2, nr. 5, litra c, i bekendtgørelse nr. 702 af 30. juni 2008 om tilskud m.v. til friskoler og private grundskoler m.v.

Undervisningsministeriet skal derfor oplyse, at børn af EU-grænsearbejdere, der arbejder i Danmark, og bor i Tyskland og har deres skolegang i Danmark vil indgå i beregningsgrundlaget for statstilskud til den enkelte friskole.

På given foranledning har Undervisningsministeriet dags dato ved et brev til ledelserne af de frie grundskoler betonet denne retsstilling, og at ledelserne derfor ved deres optag af elever også bør være opmærksomme på denne elevgruppe.”

I det vedlagte brev af 2. maj 2014 fra Undervisningsministeriet til EU-Kommissionen er bl.a. anført følgende:

”3. *Sammenfatning*

På den ovennævnte baggrund finder Danmark, at reglerne for adgang til de danske folkeskoler, friskoler og private grundskoler samt skolebetalingen herfor er i overensstemmelse med de EU-retlige regler for arbejdskraftens frie bevægelighed, således som denne finder udtryk i TEUF artikel 45 (2) og artikel 7 (2) og artikel 10 i Europa-Parla-

mentets og Rådets Forordning (EU) nr. 492/2011 af 5. april 2011 om arbejdskraftens frie bevægelighed inden for Unionen.

Hovedpointerne i regelgrundlaget kan sammenfattes som følger:

- Børn, der er hjemmehørende i Danmark, har i kraft af deres bopæl eller opholdssted en ubetinget ret til optagelse på skoledistriktets skole.
- For børn, der ikke er hjemmehørende i Danmark, vil den praktiske mulighed for at modtage undervisning i en folkeskole, afhænge af ...

Med afsæt i Kommissionens henvendelse vil Danmark (Undervisningsministeriet) over for alle landets kommuner præcisere, at kommunerne i forbindelse med indskrivning til skolestart august 2014 er forpligtede til også at tage højde for optagelse af børn af grænsegængere, der har bopæl i en anden medlemsstat, og at disse børn derfor kan optages i folkeskolen, hvis der, jf. ovenfor, er ledig kapacitet.

- Refusionsbestemmelserne på folkeskoleområdet betyder, at det er den kommune, hvor barnet er folkeregistreret, der endeligt skal afholde udgifterne til undervisning.

Med afsæt i Kommissionens henvendelse vil Danmark justere reguleringen af, hvilken kommune der endeligt skal bære udgiften til undervisning, så udgiften – i tilfælde, hvor et barn ikke er anført i folkeregistret, og forældrene ikke har lovligt opholdssted her i landet – afholdes af den eller de kommuner, hvor den/de pågældende har beskæftigelse.”

Efter modtagelsen af Undervisningsministeriets udtalelse rettede statsadvokaten henvendelse til landsretten den 9. juli 2014 og nedlagde påstand om frifindelse i straffesagen. Herefter foretog landsretten høring af de tiltaltes forsvarer og afsagde dom den 23. oktober 2014. I præmisserne til landsrettens dom hedder det bl.a.:

”Efter anklagemyndighedens og de tiltaltes samstemmende påstande, som landsretten efter det foreliggende kan tiltræde, frifindes de tiltalte.”

Retsgrundlag

Retsplejelovens §§ 1018 a, 1018 b og 1018 h har følgende ordlyd:

”§ 1018 a

Den, der har været anholdt eller varetægtsfængslet som led i en strafferetlig forfølgning, har krav på erstatning for den derved tilføjede skade, såfremt påtale opgives eller tiltalte frifindes, uden at dette er begrundet i, at han findes utilregnelig. Erstatning ydes for

økonomisk skade samt for lidelse, tort, ulempe og forstyrrelse eller ødelæggelse af stilling og forhold.

Stk. 2. Selv om betingelserne for at yde erstatning efter stk. 1 ikke er opfyldt, kan erstatning ydes, såfremt den under sagen anvendte frihedsberøvelse ikke står i rimeligt forhold til strafforfølgningens udfald eller det af andre særlige grunde findes rimeligt.

Stk. 3. Erstatning kan nedsættes eller nægtes, såfremt den sigtede selv har givet anledning til foranstaltningerne.

§ 1018 b

Efter samme regler som angivet i § 1018 a kan erstatning tillægges en sigtet, der som led i en strafferetlig forfølgning har været udsat for andre straffeprocessuelle indgreb.

§ 1018 h

Erstatningskrav, der på grundlag af dansk rets almindelige erstatningsregler rejses af sigtede, domfældte eller andre i anledning af strafferetlig forfølgning, behandles på begæring efter reglerne i dette kapitel.”

Reglerne blev indsat ved lov nr. 243 af 8. juni 1978 og er i det væsentlige i overensstemmelse med lovudkastet i betænkning nr. 801/1977 om erstatning i anledning af strafferetlig forfølgning.

I betænkningens kapitel 3 om de ansvarspådragende indgreb og retsfølger hedder det bl.a.:

”En vis afgrænsning kan derimod indlægges i, at det skal dreje sig om konkrete foranstaltninger i forbindelse med efterforskningen, ikke blot om dette at man overhovedet udsættes for strafforfølgning. Denne konkretisering søges angivet med det i lovforslaget anvendte udtryk ”indgreb”, der bl.a. tager sigte på at udelukke den blotte afhøring i forbindelse med rejsning af sigtelse fra erstatningsområdet.

Hertil knytter sig det vigtige spørgsmål, hvorvidt selve sigtelsen bør kunne danne grundlag for erstatning. Til fordel for en sådan udstrækning af erstatningsansvaret taler det, at en betydelig del af den ideelle skade, som forårsages af en strafforfølgning, ofte knytter sig til sigtelsen og omverdenens kendskab hertil. Den blotte sigtelse bør imidlertid efter udvalgets opfattelse ikke kunne udløse erstatning. ”Sigtelse” er i sig selv et uskarpt kriterium. Bestemmes erstatningsgrundlaget af, om der formelt er rejst sigtelse, vil indførelse af adgang til erstatning kunne føre til tilbageholdenhed med at rejse formel sigtelse, hvilket vil være i modstrid med andre retsplejehensyn, der taler imod tilbageholdenhed på dette punkt.

Såfremt man ikke har kendskab til nogen mistænkt, indebærer efterforskning helt rutinemæssigt afhøringer af personer, der - formelt eller reelt - betragtes som sigtede. En udvidelse af erstatningsgrundlaget til også at omfatte selve sigtelsen vil således føre meget vidt, og kriteriet vil kunne give anledning til idelig tvivl. Hertil kommer, at risi-

koen for, at man på et grundlag - der senere viser sig at være uholdbart - sigtes for et strafbart forhold og afhøres herom, efter udvalgets opfattelse må bæres af borgerne som et bidrag til det almene gode, der ligger i retshåndhævelsen. Denne betragtning - der ikke i sig selv er en argumentation, men en beskrivelse af en valgt afgrænsning af ansvarsområdet - støttes som nævnt af hensynet til den mistænkte, der ikke bør udsættes for, at den formelle sigtelse (og de dertil knyttede retsplejegarantier) holdes tilbage i afventen af en mere kvalificeret mistanke.

Erstatning for sigtelse og afhøring vil fortsat kunne kræves på almindeligt culpagrundlag. Men denne mulighed vil som hidtil kun have forsvindende praktisk betydning, idet sigtelsen normalt vil være lovlig (og dermed ikke-culpøs), når der foreligger en bestyrkelse af mistanken, som ikke er af ganske subjektiv art.

Ved vurderingen af, hvorvidt den skade, der kan påføres i forbindelse med sigtelsens udbredelse - og som anført er det omverdenens kendskab hertil snarere end selve sigtelsen, der kan rumme en betydelig ideel krænkelse - bør kunne medføre erstatningsansvar, må det erindres, at retsmøder i straffesager som hovedregel er offentlige, bl.a. som en garanti for sigtede. Erstatningsansvar som følge af en udbredelse af kendskabet til sigtelsen i et offentligt retsmøde er derfor ikke en rimelig konsekvens, og en regel herom ville kunne tilskynde til dørlukning i videre omfang og dermed komme i konflikt med andre retsplejehensyn.

Ved anden udbredelse af kendskabet til sigtelsen, må der tages hensyn til de nærmere omstændigheder, hvorunder udbredelsen finder sted. Det må således tillægges betydning, hvorvidt det i hovedsagen sker på politiets og anklagemyndighedens initiativ, eller om det er andre (især pressen), der uden opfordring og eventuelt i strid med de presseetiske regler - eller endog på strafbar måde - beforder oplysninger om sigtelsen og den sigtede."

I betænkningens kapitel 4 om nedsættelse og udelukkelse af erstatning er bl.a. anført følgende:

"Det er efter gennemgang og afvejning af de anførte tilfældegrupper udvalgets opfattelse, at den nugældende fastlæggelse af "egen skyld" som erstatningsudelukkelsesgrund bør opretholdes. - Samtidig må det imidlertid understreges, at den "egen skyld", som kan begrunde nedsættelse eller udelukkelse af erstatning for straffeprocessuelle indgreb, principielt må betragtes på samme måde som "egen skyld" i forbindelse med et almindeligt civilretligt erstatningssøgsmål. Det drejer sig om en udmøntning af de almindelige principper for bedømmelsen af skadelidendes egen medvirken til skadens indtræden; og der må derfor i det hele ske en vis afgrænsning med udgangspunkt i de almindelige civilretlige regler, i første række vedrørende culpa, kausalitet og adækvans. Sigtedes adfærd må indebære et dadelværdigt moment, der karakteriserer hans handlemåde - eller hans undladelse - som culpøs. Og det må dertil stå for ham som en påregnelig følge af hans adfærd, at han kan blive udsat for strafforfølgning og eventuel frihedsberøvelse. Særligt bør det fremhæves, at sigtedes adfærd forud for strafforfølgningen i visse tilfælde ud fra en adækvans-vurdering vil falde uden for begrebet "egen skyld". Det drejer sig om de ovenfor under C) anførte tilfælde, hvor sigtedes adfærd kan

bringe ham under mistanke, efter at en forbrydelse er konstateret, men hvor denne konsekvens måtte stille sig som upåregnelig, fordi en forbrydelse ikke på tidspunktet for den pågældende adfærd kunne forudses at ville indtræffe. Derimod vil de andre tilfældegrupper af forudgående adfærd, A) og B), også efter en adækvansvurdering normalt kunne anses som "egen skyld".

I bemærkningerne til lovudkastets § 1018 b er bl.a. anført følgende på side 54-55 i betænkningen:

"I modsætning til den nugældende bestemmelse er der i udkastet ikke givet nogen opregning af de indgreb, der kan danne grundlag for et erstatningskrav. I stedet er valgt den mere generelle formulering "straffeprocessuelle indgreb". Om begrundelsen for - og den nærmere forståelse af - denne udformning henvises til kapitel 3, hvoraf det bl.a. fremgår, at der skal være tale om straffeprocessuelle foranstaltninger af en vis konkret, indgribende karakter. Med hensyn til spørgsmålet om eventuelt ansvar for sigtelsens rejsning og udbredelsen af kendskabet til den henvises til bemærkningerne oven for s. 26, hvor det gøres gældende, at risikoen for den skade, der eventuelt kan påføres ved den blotte sigtelse og en rutinemæssig afhøring af en begrænset personkreds i forbindelse hermed, ikke bør påhvile det offentlige; erstatning kan derimod komme på tale, hvor kendskabet til sigtelsen ved myndighedernes foranstaltning er bragt ud til en videre kreds (f. eks. gennem en offentlig efterlysning).

I øvrigt består bestemmelsen i en henvisning til de i udkastets § 1018 a opregnede ansvarsbetingelser, dog med den væsentlige modifikation, at erstatningsansvaret i § 1018 b hviler på en fakultativ regel... Udkastet svarer i så henseende til de gældende regler ..., hvorefter tilkendelse af erstatning for andre straffeprocessuelle indgreb end anholdelse og varetægt sker på fakultativt grundlag."

I bemærkningerne til lovforslagets § 1018 a og § 1018 b hedder det bl.a. (Folketingstidende 1977-78, tillæg A, lovforslag nr. L 134, sp. 2401-2403):

"Til § 1018 a.

...

Bestemmelsen i stk. 3 regulerer spørgsmålet om nedsættelse eller udelukkelse af erstatning på grund af sigtedes egen skyld. Udvalget har i betænkningen s. 31 ff. på baggrund af retspraksis angivet en række omstændigheder, der kan begrunde nedsættelse eller udelukkelse af erstatning. På baggrund af udvalgets gennemgang anføres det i udtalelsen fra præsidenten for vestre landsret, at ikke enhver culpøs adfærd fra sigtedes side, der har de straffeprocessuelle foranstaltninger som følge, bør kunne begrunde nedsættelse eller bortfald af erstatningen. Der peges i denne forbindelse på, at udelukkelse ikke bør ske hvor det udviste forhold må antages at være foranlediget af frygt, forvirring eller undskyldelig misforståelse. Uanset at reglen om nedsættelse eller bortfald af erstatning er fakultativ, foreslår præsidenten en bestemmelse af dette indhold indsat i stk. 3.

Justitsministeriet kan tiltræde de synspunkter, som præsidenten har givet udtryk for. Under hensyn til, at bestemmelsen i den foreslåede udformning giver domstolene tilstrækkelig mulighed for at tage hensyn til forhold af den nævnte karakter, finder man det imidlertid ikke påkrævet at indsætte en udtrykkelig regel i loven.

...

Til § 1018 b.

...

Udvalget har overvejet, om politiets afhøring af mistænkte eller sigtede personer og selve fremsættelsen af sigtelsen bør kunne udløse erstatning. Udvalget fremhæver herved blandt andet, at en adgang til erstatning ville kunne føre til tilbageholdenhed med at rejse formel sigtelse. Herved ville mistanke kunne blive udelukket fra de retsplejemæssige garantier, som er knyttet til den formelle sigtelse. Præsidenten for vestre landsret har anført, at selv om det forhold, at en person afhøres eller sigtes af politiet i almindelighed ikke vil være et indgreb, der er omfattet af de særlige erstatningsregler, kan det ikke udelukkes, at der, navnlig i sager om alvorlige forbrydelser, vil kunne forekomme afhøringer, f. eks. meget langvarige afhøringer, og sigtelser, der opleves så belastende og krænkende, at de vil kunne henføres under begrebet indgreb og dermed begrunde erstatning, når den pågældende har vist sig ikke at være skyldig. Justitsministeriet kan tiltræde, at erstatning i overensstemmelse med de synspunkter, præsidenten for vestre landsret har fremført, undtagelsesvis bør kunne ydes for afhøringer og sigtelser.

Udvalget har overvejet, hvorvidt den skade, der kan påføres i forbindelse med sigtelsens udbredelse til omverdenen, bør medføre erstatning. Da retsmøder i straffesager i almindelighed er offentlige, vil det ikke være rimeligt at lade sigtelsen i et offentligt retsmøde medføre erstatningsansvar, idet det blot ville tilskynde til dørlukning videre omfang, hvilket ikke anses for ønskeligt.

I andre tilfælde kan afsløringen eller viderebringelsen af sigtelser - selv om den ikke kan karakteriseres som uberettiget - efter udvalgets opfattelse alligevel indebære et for den sigtede alvorligt, dybtgående indgreb, der er forbundet med en betydelig ideel krænkelse, f. eks. ved offentlig efterlysning. Der må derfor kunne gives erstatning, såfremt sigtelsen viser sig at være urigtig. Hvis udbredelsen af sigtelsen derimod kun sker til en begrænset personkreds, f. eks. ved en rutinemæssig afhøring, finder udvalget, at det ikke er tilstrækkeligt til at lade det være omfattet af det særlige erstatningsansvar uden culpa. Justitsministeriet kan tiltræde udvalgets synspunkter.”

Højesterets begrundelse og resultat

Sagen angår, om E1 og boet efter E2 har krav på erstatning for ikke økonomisk tab (tort mv.) som følge af straffesagen mod dem, der sluttede ved Vestre Landsrets frifindelsesdom af 23. oktober 2014. De har anført navnlig, at straffesagen aldrig burde være rejst, og at sagens varighed var for lang. Deres erstatningskrav er fremsat under henvisning til reglerne i retsplejelovens § 1018 b og § 1018 h samt navnlig artikel 6 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention.

Fire dommere – Jytte Scharling, Thomas Rørdam, Poul Dahl Jensen og Lars Hjortnæs – udtaler:

Efter oplysningerne i sagen lægger vi til grund, at E2 og E1 meddelte adresseændring for to af deres børn fra Tyskland til Rinkenæs i Danmark, og at de i forbindelse med tilmeldingen af børnene til dansk skole oplyste adressen i Danmark, selv om børnene ikke på noget tidspunkt reelt flyttede til denne adresse. Det var disse urigtige oplysninger om børnenes bopælsforhold, der gav anledning til, at Sønderborg Kommune i maj 2010 indgav politianmeldelse mod dem, og at politiet rejste sigtelse den 28. september 2010.

Vi finder på denne baggrund, at E2 og E1 ikke ville have haft krav på godtgørelse, hvis sagen i 2012 var blevet sluttet med en påtaleopgivelse eller med en frifindende dom i byretten.

Sagen blev imidlertid gennemført til fældende dom i byretten, idet hverken anklagemyndigheden eller retten var opmærksom på betydningen af de EU-retlige regler for grænsegængere.

E2 og E1 ankede i april 2012 dommen til landsretten og rejste i den forbindelse spørgsmål om EU-rettens betydning for deres ret til at modtage tilskud til børnenes skolegang i Danmark. Herefter iværksatte anklagemyndigheden en undersøgelse af spørgsmålet. Undersøgelsen blev afsluttet med anklagemyndighedens brev af 9. juli 2014 til landsretten, hvor anklagemyndigheden nedlagde påstand om frifindelse, hvorefter E2 og E1 blev frifundet den 23. oktober 2014.

Vi finder, at anklagemyndigheden på et tidligere tidspunkt burde have foretaget en selvstændig undersøgelse af retsgrundlaget, og at det var ansvarspådragende, at spørgsmålet først blev afklaret endeligt med den frifindende dom den 23. oktober 2014. Vi lægger herved navnlig vægt på, at der efter den fældende dom i byretten, hvor det EU-retlige retsgrundlag ikke forinden var blevet undersøgt, og hvor der allerede var forløbet ca. 1 ½ år, siden sigtelsen blev rejst, var et særligt behov for en hurtig afklaring af EU-rettens betydning for straffesagen. Der var alene tale om afklaring af et juridisk spørgsmål ved inddragelse af relevante ressortmyndigheder, og vi finder, at der samlet set gik for lang tid, også når henses til den belastning, som den fældende dom i byretten påførte E2 og E1. E2s og E1s urigtige oplysninger forud for

straffesagen om børnenes bopælsforhold kan efter vores opfattelse ikke tillægges betydning heroverfor.

Vi finder herefter, at E1 og boet efter E2 har krav på en godtgørelse efter dansk rets almindelige erstatningsregler, jf. retsplejelovens § 1018 h.

Af de grunde, som landsretten har anført, samt under hensyn til, at straffesagen mod E2 og E1 blev rejst på baggrund af deres urigtige oplysninger om børnenes bopælsforhold, tiltræder vi, at godtgørelsen fastsættes til 30.000 kr. til hver. Godtgørelsesbeløbene forrentes efter erstatningsansvarslovens § 16 fra den 29. november 2014.

Vi stemmer herefter for at stadfæste landsrettens dom med den ændring, at beløbene forrentes fra den 29. november 2014.

Dommer Lars Apostoli udtaler:

Det fremgår af forarbejderne til retsplejelovens § 1018 b, at fremsættelse af en sigtelse normalt ikke er et straffeprocessuelt indgreb som omhandlet i denne bestemmelse. Det er herved forudsat, at risikoen for uberettiget sigtelse for strafbart forhold som udgangspunkt ”må bæres af borgerne som et bidrag til det almene gode, der ligger i retshåndhævelsen.” Efter min opfattelse kan sigtelse og tiltalerejsning derfor som hovedregel ikke i sig selv danne grundlag for noget erstatningskrav.

Der kan dog undtagelsesvis være grundlag for erstatning efter § 1018 b eller efter de almindelige erstatningsregler, jf. § 1018 h som følge af en straffesag, der afsluttes med frifindelse eller opgivelse af påtale. Hvis sigtelsen, tiltalen eller straffesagens gennemførelse skyldes kritisabelt forhold fra anklagemyndighedens side, eller sagen som følge af myndighedernes fejl har haft et urimeligt langvarigt forløb, kan erstatning efter omstændighederne være rimeligt begrundet. Hvis den sigtede eller tiltalte selv har givet anledning til sigtelsen eller tiltalen eller selv er skyld i en eventuel forsinkelse af processen, kan erstatning dog nedsættes eller nægtes, jf. retsplejelovens § 1018 a, stk. 3, eller princippet i denne bestemmelse.

Baggrunden for sigtelsen og tiltalen af E1 og E2 for socialbedrageri, jf. straffelovens § 289 a, var en anmeldelse fra Sønderborg Kommune. Kommunens politianmeldelse skete, efter at E1 og E2 havde afgivet urigtige skriftlige oplysninger om deres børns bopælsforhold med henblik på at give børnene mulighed for optagelse i dansk skole og med henblik på bevilling af fripladstilskud. I ansøgningerne om bevilling af fripladstilskud havde E1 tillige angivet urigtige oplysninger om sin egen bopæl, idet denne var angivet som adressen ... vej , Rinkenæs. Det var kommunens opfattelse, at de urigtige oplysninger havde påført denne et større økonomisk tab som følge af afregning for skoleudgifter efter de mellemkommunale afregningsregler vedrørende skoleudgifter. Hverken kommunen eller anklagemyndigheden var opmærksomme på mulige EU-retlige aspekter, da straffesagen blev gennemført for byretten, der heller ikke selv bemærkede noget herom. Indsigelser om tiltalens modstrid med EU-retten blev heller ikke gjort gældende af de tiltaltes forsvarere på daværende tidspunkt.

Først under anken af byrettens dom i straffesagen fremførte E1, E2 og deres nye forsvarer indsigelser om, at de ikke havde opnået en økonomisk berigelse, idet de efter de EU-retlige regler om grænsegængere havde krav på optagelse af børnene i dansk skole efter de almindelige regler, uanset om de selv og deres børn havde bopæl i Danmark eller i Tyskland. Anklagemyndigheden foretog herefter en nærmere vurdering af disse indsigelser og konkluderede, at spørgsmålet om de danske reglers overensstemmelse med EU-reglerne om grænsegængere var så vanskeligt, at det var nødvendigt at rette henvendelse til Justitsministeriet herom. Justitsministeriet vurderede, at det var nødvendigt at inddrage Ministeriet for Børn og Undervisning, som er det relevante ressortministerium for de danske regler om adgang til undervisning af børn i danske friskoler samt tilskud til friskoler og private grundskoler mv. Herefter rettede anklagemyndigheden henvendelse til Ministeriet for Børn og Undervisning med anmodning om en udtalelse.

I mellemtiden havde Ministeriet for Børn og Undervisning allerede besvaret en henvendelse fra E1 vedrørende betydningen af EU-reglerne på området, og ifølge dette svar medførte disse regler ikke, at hun havde krav på, at børnene kunne gå i dansk skole på samme måde, som hvis de havde haft bopæl i Danmark. Den modsatte konklusion fremgik imidlertid af Undervisningsministeriets svar på en efterfølgende henvendelse fra EU-Kommissionen og af det svar, som ministeriet kort efter gav til anklagemyndigheden. Af disse svar fremgår endvidere, at ministeriet på baggrund af sagen var blevet opmærksom på, at der var behov for en juste-

ring af reglerne om, hvilken kommune der endeligt skal bære udgifterne til undervisning, da reglerne ikke tog højde for den situation, hvor der var tale om børn af grænsegængere uden bopæl her i landet.

Ca. 1½ måned efter modtagelsen af svaret fra Undervisningsministeriet nedlagde anklagemyndigheden påstand om frifindelse i ankesagen, og efter forudgående høring af de tiltaltes forsvarer afsagde landsretten dom i overensstemmelse hermed ca. 3 måneder senere.

På baggrund af det anførte om sagens baggrund og forløb finder jeg, at sigtelsen og tiltalen ikke skyldes kritisabelt forhold fra anklagemyndighedens side, men er E1 og E2s egen skyld. Som følge af E1 og E2s urigtige oplysninger om bl.a. børnenes bopælsforhold samt deres oprindelige uoverensstemmende udtalelser til politiet om de faktiske forhold kan det således ikke give anledning til kritik, at politiet på baggrund af anmeldelsen fra kommunen sigtede de pågældende og rejste tiltale imod dem. Det kan heller ikke give anledning til kritik, at efterforskningen oprindeligt havde fokus på en opklaring af de faktiske bopælsforhold mv.

Da de tiltalte under ankesagen påberåbte sig de særlige rettigheder for grænsegængere, som følger af de EU-retlige regler om arbejdskraftens frie bevægelighed inden for Unionen, påbegyndte anklagemyndigheden en nærmere undersøgelse af dette spørgsmål. Efter spørgsmålets karakter og kompleksitet – som bl.a. afspejles i den manglende overensstemmelse mellem ressortministeriets oprindelige udtalelse herom til E1 og de efterfølgende endelige udtalelser fra ministeriet til EU-Kommissionen og anklagemyndigheden og i nødvendigheden af en justering af de dagældende regler om afregning af skoleudgifterne – finder jeg endvidere, at det ikke kan give anledning til kritik, at anklagemyndigheden afventede udtalelsen fra ministeriet, inden man valgte at afslutte straffesagen med en frifindelsespåstand i ankesagen. Efter omstændighederne er det heller ikke kritisabelt, at anklagemyndigheden ikke af sig selv blev opmærksom på den mulige betydning af de EU-retlige regler, før disse regler blev påberåbt af de tiltalte og deres forsvarer under ankesagen.

Ved bedømmelsen af spørgsmålet om sagens varighed er det perioden fra sigtelsen af E1 og E2 den 28. september 2010 til afslutningen af straffesagen med landsrettens frifindelsesdom den 23. oktober 2014, der er relevant.

Den politimæssige efterforskning og forberedelse af straffesagen sluttede, da anklageskriftet blev indsendt til retten i Sønderborg den 19. juni 2011 – mindre end et år efter sigtelsen. Varigheden af denne periode, i hvilken der bl.a. blev gennemført en række afhøringer af de sigtede og forskellige vidner, finder jeg ikke kritisabel.

Sagens behandling ved byretten sluttede ved afsigelsen af byrettens dom den 27. marts 2012 – mindre end et år efter byrettens modtagelse af anklageskriftet. Heller ikke dette forløb finder jeg unødigt langvarigt.

Dommen blev anket til landsretten i begyndelsen af april 2012, og sagen sluttede som nævnt ved landsrettens frifindelsesdom af 23. oktober 2014 – ca. 2½ år senere. I denne periode blev sagen – der oprindeligt var berammet til hovedforhandling i landsretten allerede den 24. oktober 2012 – flere gange udsat på resultatet af anklagemyndighedens undersøgelser om den mulige betydning for sagen af de EU-retlige regler om arbejdskraftens frie bevægelighed inden for Unionen, herunder svar fra først Justitsministeriet og senere Ministeriet for Børn og Undervisning/Undervisningsministeriet. Efter karakteren og kompleksiteten af EU-reglerne på området og samspillet mellem disse regler og de danske regler om adgang til undervisning samt tilskud mv. til friskoler og private grundskoler kan varigheden af disse undersøgelser efter min opfattelse ikke give grundlag for rimelig kritik. Jeg bemærker i den forbindelse, at E2 og E1 hverken som følge af fængsling eller af andre grunde har været udsat for en særlig belastning, medens undersøgelserne fandt sted.

Jeg bemærker endvidere, at der heller ikke i tiden fra anklagemyndighedens nedlæggelse af en frifindelsespåstand den 9. juli 2014 til landsrettens dom den 23. oktober 2014 var tale om en ”død periode”. I perioden foretog landsretten således høring af de tiltaltes forsvarer samt en selvstændig vurdering af skyldspørgsmålet.

På den anførte baggrund har straffesagen efter min opfattelse ikke haft en varighed, som giver rimeligt grundlag for kritik. Straffesagens forløb indebærer heller ikke en krænkelse af E1 og E2s krav på en retfærdig rettergang inden for en rimelig frist, jf. Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 6.

E1 og E2s bo har heller ikke godtgjort, at straffesagens gennemførelse og forløb har medført krænkelse af deres rettigheder i henhold til andre regler i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, eller at de på andet grundlag har krav på erstatning fra anklagemyndigheden. Jeg bemærker i den forbindelse, at politi og anklagemyndighed ikke har bidraget til avisomtalen af sagen, og at avisartiklerne i øvrigt rummer de synspunkter, som E1 og E2 har gjort gældende, bl.a. fordi de selv har stillet op til interview og fotografering i forbindelse med sagens behandling.

Det er herefter min konklusion, at E1 og boet efter E2 hverken efter retsplejelovens § 1018 b eller efter dansk rets almindelige erstatningsregler, jf. retsplejelovens § 1018 h, har krav på erstatning fra anklagemyndigheden.

Konklusion

Afgørelsen træffes efter stemmeflertallet.

Landsrettens dom stadfæstes herefter med den ændring, at godtgørelsesbeløbene forrentes fra den 29. november 2014.

Under hensyn til sagens karakter og straffesagens langvarige forløb finder Højesteret, at statskassen skal betale sagens omkostninger for Højesteret.

Thi kendes for ret:

Landsrettens dom stadfæstes med den ændring, at godtgørelsesbeløbene forrentes fra den 29. november 2014.

Statskassen skal betale sagens omkostninger for Højesteret.

D O M

afsagt den 12. februar 2016 af Vestre Landsrets 3. afdeling (dommerne Lisbeth Parbo, Thomas Jønler og Michael Klejs Pedersen (kst.) med domsmænd) i ankesag

V.L. S-1750-15

Anklagemyndigheden

mod

E2

født den ... 1956

og

E1

født den ... 1953

(begge ved advokat Steen Petersen, Glostrup)

Retten i Sønderborg har den 3. september 2015 afsagt dom i 1. instans (rettens nr. K01-2803/2015).

Påstande

Anklagemyndigheden har påstået frifindelse for erstatningskravene.

E2 og E1 har gentaget deres principale og subsidiære påstande for byretten. Mere subsidiært har de nedlagt påstand om, at de hver tilkendes en erstatning på ikke under 30.000 kr. med procesrente fra den 29. oktober 2014. Påstandene vedrører godtgørelse for ikke-økonomisk skade.

E2 og E1 har ikke gentaget påstanden om, at de skal slettes af efterforskningsregistret permanent, og de har for landsretten været enige i, at der ikke har været foretaget ransagning under sagens efterforskning. De har derfor frafaldet deres krav om erstatning herfor.

Forklaringer

E2 og E1 har for landsretten i det væsentlige forklaret som i 1. instans.

E1 har supplerende forklaret, at hun flyttede drengenes adresse til sit hus på ...vej da det var meningen, at hele familien skulle flytte til stedet, når renoveringen af huset var gennemført. Hendes søn X3 boede i forvejen i huset. Hun kunne ikke flytte sin egen adresse til stedet, da der ikke var installeret internet og telefon, hvilket var en forudsætning for hendes arbejde. I perioden efter flytningen af drengenes adresse boede de sammen med børnene både i Har- rislee og i huset i Danmark. De boede nok samlet op mod halvdelen af tiden i Danmark.

Hun havde tidligere haft kontakt til nogle skoler om muligheden for at få drengene i en dansk skole, men fik afslag hver gang. Hun er sikker på, at hun under afhøringen ved politiet gjorde opmærksom på, at hun med henvisning til EU-retten havde ret til, at drengene kunne gå i en dansk skole. Hvis det ikke fremgår af afhøringsrapporten, skyldes det nok, at hun ikke læste sin forklaring så godt igennem. EU-retten blev også omtalt og drøftet med deres forsvarere i byretten, men de mente ikke, at det skulle påberåbes.

E2 har supplerende forklaret, at noget af hans arbejde som socialrådgiver i Kommune netop var at undersøge sager, hvor der kunne være tale om socialbedrageri. Efter at bedragerigruppen i 2009 havde afgivet sin indstilling til ledelsen, blev han indkaldt til et møde i kommunen. Han fik at vide, at kommunen på baggrund af indstillingen om at iværksætte en politimæssig efterforskning ikke kunne have ham i afdelingen længere. Han blev herefter op- sagt og fritstillet. Han er enig i det, som E1 har forklaret om, at de gjorde opmærksom på EU- retten over for både politiet og deres tidligere forsvarere, og at E1 nævnte det under sit sidste ord, inden byretten optog sagen til dom. De har betalt ca. 30.000 kr. til en privat antaget for- svarer i forbindelse med ankesagen.

Landsrettens begrundelse og resultat

Sønderborg Kommune anmodede den 31. maj 2010 Syd- og Sønderjyllands Politi om at fo- retage politimæssig efterforskning mod E2 og E1 for overtrædelse af straffelovens § 279 eller

§ 289 a. I sagsfremstillingen, der var vedlagt politianmeldelsen, anførte kommunen bl.a., at det var kommunens opfattelse, at E2 og E1 med fortsæt havde tilsidesat reglerne i lov om Det Centrale Personregister (CPR-loven) ved fiktivt at have tilmeldt deres to børn på en adresse i Rinkenæs i Sønderborg Kommune, velvidende at der på adressen ikke var en bolig, der kunne anvendes til beboelse som foreskrevet i CPR-loven. Kommunen anførte endvidere, at de fiktive tilmeldinger var sket med henblik på, at børnene skulle have mulighed for at få deres skolegang i Danmark, og at det var kommunens vurdering, at forældrene derved havde begået bedrageri, jf. straffelovens § 279 eller § 289 a. I sagsfremstillingens punkt 5 om lovgivning citerede kommunen § 1 og § 6 i CPR-loven, men omtalte ikke anden lovgivning.

E2 og E1 blev sigtet den 28. september 2010 for bedrageri efter straffelovens § 279. I sigtelsen var det beskrevet, at E2 og E1 i perioden fra den 1. september 2006 til den 1. maj 2010 sammen havde tilmeldt deres to skolepligtige børn på adressen ...vej, Rinkenæs, for at lade dem gå i skole i Aabenraa Kommune, selvom børnene faktisk boede på en adresse i Harrislee i Tyskland, hvorved de undgik at betale skoleudgifter på 234.559 kr. til Sønderborg Kommune, som led et tilsvarende tab, da kommunen skulle udligne et tilsvarende beløb til Aabenraa Kommune.

Syd- og Sønderjyllands Politi rejste den 19. juni 2011 tiltale mod E2 og E1 for overtrædelse af straffelovens § 289 a – socialbedrageri, og beskrivelsen af tiltalen svarede i øvrigt indholdsmæssigt til sigtelsen.

E2 og E1 blev ved dom af 27. marts 2012 fra Retten i Sønderborg fundet skyldige i tiltalen og hver straffet med fængsel i 3 måneder, der blev gjort betinget. E2 og E1 ankede dommen med påstand om frifindelse.

Under ankesagen gjorde E2 og E1 bl.a. gældende, at det stred mod EU-retlige principper, at der efter de danske regler ikke havde kunnet ydes tilskud til deres børns skolegang i Danmark, fordi de havde bopæl i Tyskland. Anklagemyndigheden anmodede herefter den 22. maj 2013 Undervisningsministeriet om en udtalelse til belysning af reglerne vedrørende EU-grænsearbejders børns brug af danske skoler og tilskud hertil fra den danske stat eller kommuner.

På baggrund af Undervisningsministeriets udtalelse af 22. maj 2014 ændrede anklagemyndigheden den 9. juli 2014 sin påstand til frifindelse. Om baggrunden for den ændrede påstand anførte anklagemyndigheden i brevet følgende:

”...

Det fremgår af Undervisningsministeriets udtalelse, at børn af EU-grænsearbejdere, der arbejder og bor i Tyskland, og hvor børnene går i folkeskole eller friskole i Danmark, har ret til at modtage tilskud fra kommunen (ved folkeskole) eller staten (ved friskole) til børnenes skolegang. De tiltalte var derfor berettiget til at modtage tilskud til skolegang fra de danske myndigheder, selvom de og børnene alle havde bopæl i Tyskland. Der ville derfor ikke være begået nogen overtrædelse, hvis der var ydet tilskud fra den danske stat eller kommuner til skolegang i Danmark, mens børnene boede i Tyskland. Det er min opfattelse, at der heller ikke forelå nogen overtrædelse, da de tiltalte anmeldte børnene på en adresse i Danmark, selvom det lægges til grund, at hensigten med dette var at opnå tilskud fra den danske stat eller kommuner. Det afgørende i denne situation er efter min opfattelse, at retten til tilskud netop ikke afhang af, om børnene havde bopæl i Tyskland eller Danmark.

Da der på baggrund af ovennævnte ikke har været tale om uberettiget udbetaling af tilskud fra de danske myndigheder, er der ikke begået en overtrædelse af straffelovens § 289 a, hvorfor der påstås frifindelse.

...”

Vestre Landsrets afsagde herefter den 23. oktober 2014 dom i ankesagen, der blev behandlet på skriftligt grundlag. Det fremgår af dommen, at landsretten efter anklagemyndighedens og E2s og E1s samstemmende påstande, som landsretten efter det foreliggende tiltrådte, frifandt E2 og E1.

Det fremgår af Undervisningsministeriets brev af 2. maj 2014 som svar på et brev fra EU-Kommissionen og ministeriets svar af 22. maj 2014 til anklagemyndigheden, at børn af EU-grænsearbejdere, der arbejder i Danmark og har bopæl i et andet EU-land, har ret til indskrivning i den danske grundskole, og at børn af grænsegængere med skolegang i Danmark vil indgå i beregningen af skolernes statstilskud. Af svaret til EU-kommissionen fremgår endvidere, at Danmark ikke finder grundlag for at ændre reglerne, men derimod vil præcisere reglerne indhold over for landets friskoler. Efter de anførte oplysninger lægger landsretten til grund, at reglerne for børn af grænsegængere havde været gældende i hele perioden, fra politiet modtog kommunens anmeldelse.

På baggrund af de oplysninger, der blev tilvejebragt af politiet i forbindelse med efterforskningen, var anklagemyndigheden bekendt med, at E2 og E1 arbejdede i Danmark, og at de var bosiddende i Harrislee i Tyskland. Landsretten lægger til grund, at anklagemyndigheden først i forbindelse med forberedelsen af ankesagen tog skridt til at undersøge regelgrundlaget vedrørende EU-grænsearbejderes børns brug af danske skoler og tilskud hertil fra den danske stat eller kommuner.

Landsretten finder, at anklagemyndigheden begik en væsentlig ansvarspådragende fejl ved ikke under de anførte omstændigheder at foretage undersøgelser af det nævnte regelgrundlag i perioden forud for tiltalerejsningen. Sådanne undersøgelser ville have ført til, at sigtelsen kunne have været frafaldet, og den øvrige strafferetlige forfølgning kunne have været undgået.

Efter karakteren af den ansvarspådragende fejl kan det ikke føre til et andet resultat, at sagen opstod på baggrund af, at E2 og E1 tilmeldte børnene til en adresse i Danmark – også uanset at tilmeldingerne måtte have været fiktive.

Som anført blev sagen først afsluttet ved landsrettens endelige dom i ankesagen den 23. oktober 2014, efter at E2 og E1 havde været sigtet og senere tiltalt og dømt i en samlet periode på mere end 4 år.

På den anførte baggrund har E2 og E1 krav på en godtgørelse for ikke-økonomisk skade efter dansk rets almindelige erstatningsregler, jf. retsplejelovens § 1018 h sammenholdt med retsplejelovens § 1018 b og i lyset af Danmarks internationale forpligtelser, herunder Den Europæiske Menneskerettighedskonventions (EMRK) artikel 6. Efter en samlet vurdering af sagens oplysninger, herunder sagens varighed og den påvirkning, sagen har haft på E2 og E1s liv, kan godtgørelsen passende fastsættes til 30.000 kr. til dem hver.

Det, som E2 og E1 i øvrigt har anført for landsretten, herunder om de påberåbte bestemmelser i EMRK's artikel 8, 13, 14 og principperne i artikel 41 samt EU Charteret om grundlæggende rettigheder (EUC) artikel 20, 21, 45 og 49, kan ikke føre til, at der er grundlag for at tilkende dem noget yderligere beløb.

Landsretten tiltræder, at godtgørelsesbeløbene skal forrentes med procesrente fra den 29. oktober 2014.

Med denne begrundelse stadfæster landsretten herefter byrettens dom.

T h i k e n d e s f o r r e t:

Byrettens dom stadfæstes.

Statskassen skal betale sagens omkostninger for landsretten.

D O M

afsagt den 3. september 2015

Rettens nr. K01-2803/2015

Politiets nr. SAV-2014-521-2922

Erstatningssag

Anklagemyndigheden

mod

E2

født den 2. juni 1956 og

E1

født den 19. december 1953

E1 og E2 blev ved Vestre Landsrets dom af 23. oktober 2014 frifundet for socialt bedrageri, jf. straffelovens § 289a. Denne sag vedrører, hvorvidt E1 og E2 har krav på erstatning i anledning af strafferetlig forfølgning. Sagen er behandlet efter retsplejelovens kapitel 93a.

Der har medvirket domsmænd ved behandlingen af denne sag.

Tilkendegivelse fra Statsadvokaten er modtaget den 9. juni 2015.

Påstande

E1 og E2 har nedlagt påstand om, at de skal tilkendes 3.500 euro x 2 x 7 = 49.000 euro plus renter fra den 29. oktober 2014 og sagsomkostninger, subsidiært et mindre beløb efter rettens skøn, dog ikke under 1.500 euro x 2 x 7 = 21.000 euro plus renter og omkostninger.

E1 og E2 har tillige påstået, at de skal slettes af efterforskningsregistret permanent.

Statsadvokaten har nedlagt påstand om frifindelse.

Sagens oplysninger

Den 16. september 2009 indkaldte Sønderborg kommune E1 og E2 til et parthøringsmøde den 28. september 2009 vedrørende bopælsforhold og betaling af skoleudgifter. På mødet skulle blandt andet deltage to personer fra kommunens bedragerigruppe.

E1 og E2 kom med deres skriftlige bemærkninger til indkaldelsen og meldte afbud til mødet.

Den 31. maj 2010 anmeldte Sønderborg kommune E1 og E2 til Syd- og Sønderjyllands politi.

Politiet sigtede den 28. september 2010 E1 og E2 for bedrageri.

Der blev den 19. juni 2011 udarbejdet anklageskrift, der blev sendt til retten i Sønderborg.

Den 27. marts 2012 blev E1 og E2 dømt ved retten i Sønderborg. Af dommen fremgår blandt andet:

"... E2 og E1 er tiltalt for overtrædelse af

1a.

straffelovens § 289 a - socialbedrageri,

ved i perioden fra den 1. september 2006 til den 1. maj 2010 fra ukendt sted, i forening og til brug for afgørelse af betaling af skoleudgifter, at have tilmeldt deres 2 skolepligtige børn X1 og X2 på adressen ...vej, Rinkenæs i Gråsten for efterfølgende at lade dem gå i skole på skoler i Åbenrå Kommune, uagtet børnene faktisk boede hos forældrene på adressen ..., Harrislee i Tyskland, hvorved E2 og E1 uberettiget unddrog sig at betale skoleudgifter på kr. 234.559,00 til Sønderborg Kommune, som led et tilsvarende tab, idet Sønderborg Kommune skulle udligne et tilsvarende beløb til Åbenrå Kommune.

...

Påstande:

Anklagemyndigheden har nedlagt påstand om frihedsstraf.

De tiltalte har nægtet sig skyldige.

Erstatningskrav fra Sønderborg Kommune på ialt 234.559 kr. er henvist til civil søgsmål.

Sagens oplysninger:

Der er for retten afgivet forklaring af de tiltalte samt af vidnet Leif Albrechtsen, Sønderborg Kommune.

Forklaringerne er lydoptaget digitalt og gengives ikke.

Af opgørelse over drengenes skolegang fremgår det, at sønnen X1 var på ... Friskole fra skoleåret ../..., og at sønnen X2 også kom dertil fra skoleåret Bortset fra en kort periode i sommeren ..., hvor X1 var på Rinkenæs Skole, har drengene herefter fulgtes ad. Den 1.1 ... flyttede de til Kruså Skole.

Af sagens oplysninger fremgår det iøvrigt, at de tiltalte er udrejst af Danmark til Tyskland i henholdsvis år 1995, år 2000 og år 2005. I Tyskland har de haft adresse, ..., Harrislee. I begyndelsen af 2006 købte E1 ejendommen ...vej, Rinkenæs. Der blev umiddelbart efter opstartet byggesag om renovering af ejendommen. I april 2007 blev der i stedet ansøgt om nedrivningstilladelse.

Af udskrift fra Cpr. registeret fremgår det, at

X3 er tilmeldt ...vej pr. ... 2006,
X1 er tilmeldt samme adresse pr. ... 2006, og
X2 er tilmeldt adresse pr. ... 2007.

Ingen af forældrene har været tilmeldt på stedet.

I tilmeldingsblanketten til ... Friskole for henholdsvis X1 og X2 er deres adresse anført som ...vej. Om forældre er alene angivets moderens navn uden adresse, og underskriften er fra hende. Faderen er ikke nævnt.

I blanketter til forældreansøgning om fripladstilskud for henholdsvis skoleåret ../.. og skoleåret ../.. er der søgt om tilskud til først X1 og næst til begge drenge. I blanketterne er kun moderen omtalt som forældre, og der er kun økonomiske oplysninger for hende. Hendes adresse er her opgivet som ...vej. Blanketterne er vedlagt hendes årsopgørelse for henholdsvis og , der har adressen ..., Harrislee.

På grundlag af disse oplysninger har fripladsudvalget bevilget E1, ...vej, Rinkenæs, støtte på 6.702 kr. for skoleåret ../.. og på 6.398,90 kr. for skoleåret ../.. .

Sønderborg Kommune har betalt 2 x 36.676 kr. til mellemkommunal udligning efter drengens skolegang på Kruså Skole. Den resterende del af kommunens samlede krav i sagen på ialt 234.559 kr. består ifølge kommunen af afregnede udgifter til drengenes skolegang på ... Friskole.

De tiltalte ses ikke tidligere straffet.

Kriminalforsorgen har foretaget personundersøgelse vedrørende tiltalte E1, hvorefter hun er fundet egnet til at udføre samfundstjeneste.

Rettens begrundelse og afgørelse:

...

Efter de afgivne forklaringer må det lægges til grund, at E2 og E1 levede sammen i Harrislee, og at de i fællesskab besluttede at flytte drengenes adresse til Rinkenæs som sket, samt at der på intet tidspunkt var tale om reel flytning for drengene.

Sammenholdt med de afgivne oplysninger i skoletilmeldingen om adresse, finder retten det herefter bevist, at proforma-flytningen blev foretaget med henblik på at få drengene i de ønskede danske skoler.

Retten finder herefter og også efter udfyldelsen af blanketterne til fripladstilskud, at forældrene i fællesskab har afgivet bevidst urigtige oplysninger med det formål at få dansk skoleundervisning med de støtte- og tilskudsmuligheder der her foreligger, hvorved de har opnået uberettiget vinding på skolevæsnets bekostning.

De findes herved forsætligt at have gjort sig skyldig i overtrædelse af straffelovens § 289 a, uanset at de formentlig oprindeligt havde en forventning om at flytte til Rinkenæs.

Det reelle tab for Sønderborg Kommune er ikke fundet fuldt dokumenteret under sagen, men ved sagens pådømmelse kan det lægges til grund, at de involverede udgifter har været betydelige. Da dette ikke kan anses som upåregneligt for de tiltalte, må værdien tillægges vægt ved strafudmålingen.

Det må imidlertid anses som formildende omstændighed, at forældrene formentlig fra starten har anset forholdet som et overgangsproblem, indtil de fik ...vej renoveret og kunne flytte dertil reelt. At forholdet derefter ikke blev rettet, kan kun delvist undskyldes med vanskeligheder ved byggesag og ved moderens senere sygdom.

Endelig findes det at måtte tages i betragtning i formildende retning, at Sønderborg Kommune i andre forbindelser var kendt med den reelle adresse, hvorfor forholdet lige så vel kunne have været afdækket langt tidligere.

Straffen for E2 og E1 findes herefter at kunne fastsættes til fængsel i 3 måneder, jf. straffelovens § 289 a, stk. 1.

Af ovennævnte årsager, efter sagens alder og efter de tiltaltes personlige forhold findes det passende at gøre straffen betinget.

Straffen skal således ikke fuldbyrdes, hvis de tiltalte overholder de betingelser, som er angivet nedenfor, jf. straffelovens § 56, stk. 2.

Thi kendes for ret:

...

De tiltalte E2 og E1 skal straffes med fængsel i 3 måneder.

Straffen skal ikke fuldbyrdes, hvis tiltalte overholder følgende betingelse:

1. Tiltalte må ikke begå noget strafbart i en prøvetid på 1 år fra endelig dom.

De tiltalte E2 og E1 skal hver især betale de dem vedrørende sagsomkostninger.

..."

Dommen fik stor omtale navnlig i de lokale medier. Flere artikler var ledsaget af fotografier af E1 og E2 og deres to drenge, ligesom E1s og E2s navne fremgik af artiklerne.

E1 og E2 ankede dommen.

Den 22. maj 2013 skrev Statsadvokaten til Ministeriet for Børn og Undervisning og anmodede en udtalelse om, hvorvidt det var i strid med EU-retlige principper, at der ikke kunne ydes tilskud til børnenes skolegang i Danmarks, fordi de havde bopæl i Tyskland, når forældrene arbejdede i Danmark.

Ved brev af 22. maj 2014 besvarede Ministeriet for Børn og Undervisning Statsadvokatens brev. Det fremgår heraf, at børn af EU-grænsearbejdere, der arbejder i Danmark og har bopæl i et andet EU-land, har ret til indskrivning i den danske grundskole, ligesom børn af EU-grænsearbejdere, der arbejder i Danmark og bor i Tyskland og har deres skolegang i Danmark vil indgå i beregningsgrundlaget for statstilskud til den enkelte friskole.

Som følge her af skrev Statsadvokaten den 9. juli 2014 til Vestre Landsret og meddelte, at der på baggrund af udtalelsen fra Ministeriet for Børn og Undervisning ikke så at være opnået et

uberettiget tilskud fra de danske myndigheder, hvorfor der blev nedlagt påstand om frifindelse i sagen.

Vestre Landsret afsagde på skriftligt grundlag dom om frifindelse den 23. oktober 2014.

Den 29. oktober 2014 anmodede E2 om erstatning for ulovlig politimæssig efterforskning og ransagning af bolig.

Anmodningen blev fulgt op af et brev fra E1 og E2s advokat, advokat Steen Petersen af 17. december 2014 til Statsadvokaten, hvor der blev nedlagt påstand om erstatning med mellem 13.500 og 31.500 euro i anledning af sagens samlede varighed og med henvisning til, at gerningsperiodens begyndelse var 2006, og at der således forelå en krænkelse af straffelovens § 82, nr. 13, jf. § 83 og EMRK artikel 6,1, jf. artikel 13.

Statsadvokaten traf den 23. januar 2015 afgørelse om ikke at tilkende erstatning og henviste til, at der ikke sås at være foretaget ransagning, ligesom det ikke nærmere var præciseret, hvor i den ulovlige politimæssige efterforskning skulle bestå. Endelig fandt Statsadvokaten ikke, at der havde været længere perioder med inaktivitet i sagsbehandlingen eller andre særlige omstændigheder, der skulle kunne medføre erstatning for langvarig sigtelse, eller at der i øvrigt forelå så ekstraordinære omstændigheder, at der var grundlag for at fravige udgangspunktet om, at der ikke ydes erstatning for sigtelse, tiltale eller deltagelse i domsforhandling.

E1 og E2s advokat klagede over afgørelsen til Rigsadvokaten, der den 26. marts 2015 stadfæstede afgørelsen. Heraf fremgår:

"...

Ikke erstatning for tort - Deres j.nr. 309-024317-STP-PCE

De har klaget over en afgørelse, der er truffet af Statsadvokaten i Viborg den 23. januar 2015, om at nægte erstatning til E1 og E2.

Jeg har besluttet ikke at ændre statsadvokatens afgørelse. Det betyder, at Deres klienter ikke kan få erstatning i anledning af den rejste straffesag mod dem.

Begrundelse

Jeg er enig i statsadvokatens begrundelse for at nægte erstatning for ransagning og ulovlig politimæssig efterforskning. Jeg kan i den forbindelse henvise til Statsadvokatens begrundelse.

Jeg er ligeledes enig i, at der ikke kan ydes erstatning for langvarig sigtelse eller lang sagsbehandlingstid.

Efter praksis ydes der ikke erstatning efter retsplejelovens § 1018 b, for sigtelse, deltagelse i afhøringer, tiltale eller deltagelse i domsforhandling, medmindre der har været tale om særligt belastende eller krænkende forløb, jf. eksempelvis U 1988.705 H og U 2004.1706 Ø. Jeg finder ikke, at omstændighederne i sagen har været af en sådan karakter, at der kan tilkendes erstatning efter retsplejelovens § 1018 b.

Det bemærkes i den forbindelse, at Deres klienter ikke har været anholdt eller frihedsberøvet i forbindelse med sagen, ligesom udenretlige afhøringer har foregået telefonisk, på Deres klienters adresse eller ved frivilligt fremmøde hos politiet. Sigtelsen for overtrædelse af straffelovens § 289 a om socialt bedrageri kan i sig selv ikke betragtes som særligt indgribende eller krænkende, jf. U 2004.1706 Ø om sigtelse for manddrab.

Det er iDeres klage gjort gældende, at sagen burde have været opgivet på et tidligere tidspunkt og dermed at sagsbehandlingstiden har været unødigt lang. De har i den forbindelse henvist til Den Europæiske Menneskerettighed Konventions (EMRK) artikel 6, stk. 1, 8 og 13 og Menneskerettighedsdomstolens praksis i sager om disse bestemmelser.

Jeg finder umiddelbart ikke, at EMRK artikel 8 og 13 har betydning for vurdering af et eventuelt erstatningskrav.

Med hensyn til EMRK artikel 6, stk. 1, om ret til rettergang inden for en rimelig frist, finder jeg ikke, at der er sket en krænkelse af bestemmelsen. Jeg finder således i lighed med Statsadvokaten i Viborg ikke, at der har været unødige ophold i sagsbehandlingen eller at sigtelsesperioden på tre år og 11 måneder før endelig frifindelse, i sig selv har krænkede Deres klienters ret til rettergang inden for en rimelig frist. Der henvises i den forbindelse til Den Europæiske Menneskerettigheds dom af 22. maj 1998 i Hozee mod Holland, hvor Domstolen ikke fandt at der var sket krænkelse af artikel 6, stk. 1 i en straffesag, som havde været i otte et halvt år. Domstolen lagde i sagen vægt på, at straffesagen ikke havde ligget stille i forløbet.

Jeg har endelig overvejet, om der bør ydes erstatning efter dansk rets almindelige regler. Jeg finder imidlertid ikke, at myndighederne har handlet ansvarspådragende i forbindelse med straffesagen. Det bemærkes i den forbindelse, at sagen opstod på baggrund af urigtige oplysninger afgivet til en offentlig myndighed om, at to af Deres klienters børn beboede en adresse i Danmark, som ikke var beboelig.
..."

Forklaringer

E1 har forklaret, at hun er uddannet psykiatrisk specialsygeplejerske. Hun har været ansat ved ... Sygehus i ... kommune og kørte rundt til opgaver i hele region Syddanmark. I juli 2008 fik hun en hjerneblødning og blev lammet. Hun skulle igennem et længere genoptræningsforløb og fik ikke hjælp af Sønderborg kommune på grund af sin bopæl i Tyskland. Hun brugte selv flere hundrede tusinde kroner på genoptræning. Hun var underlagt sygedagpengegruppen i Sønderborg kommune.

Hun har modtaget brevet fra Sønderborg kommune af 16. september 2009, hvor hun og E2 blev indkaldt til et møde den 28. september 2009. Hun fik ikke anden dagsorden, end den der fremgår af brevet. De blev ikke vejledt om at medtage en advokat eller om, at de var mistænkte for et strafbart forhold og ikke havde pligt til at udtale sig.

På et tidspunkt gik det op for dem, at der holdt folk ved Kruså grænse og noterede, når de kørte hjem. Kommunen har også foretaget observationer ved deres ejendom i Rinkenæs og af deres to drenge, der gik i skole i Danmark. Det var en af drengene, der sagde, at der tit var en

der stod og overvågede dem bag en hæk eller en mur henne ved skolen. Hun klagede over det til kommunen, der ikke tog klagen til følge. Hun anmeldte det politiet, men de henviste hende til at klage til kommunen.

Hun havde tidligere fået afslag af Sønderborg kommune på at få drengene i dansk skole. Hun satte sig ind i EU-retten og har hele tiden tænkt, at det havde de ret til. Hun talte ikke med nogen i kommunen om det, da de ikke ville acceptere det. Synspunktet blev også afvist af de to første advokater, de havde tilknyttet i forbindelse med straffesagen. Hun sagde det også til politiet i forbindelse med afhøringen, men det blev vist ikke noteret. Under retssagen i byretten påberåbte forsvarerne sig ikke EU-retten. Hun endte med at sige til sidste, at hun mente, at det var i strid med EU-retten, og drengene ikke fik lov til at gå i dansk skole. Deres advokater sagde til hende, at det kom hun ikke langt med.

Der var ikke snak om navneforbud under straffesagen. Det havde de ikke tænkt på. Efter skrivelserne i avisen kunne hun mærke, at venner fra hendes tidligere arbejdsplads trak sig. Hun havde sit arbejde til 2010, men blev herefter afskediget på grund af hendes sygdom. Efter dommen i byretten klagede hun selv til EU-kommissionen sammen med den advokat, som de havde antaget til ankesagen i landsretten. Hun havde valgt at skifte til en forsvarer, der vidste noget om EU-retten. Der havde været folk, der efter avisomtalen skrev og opfordrede dem til anke af sagen.

Da hun ikke havde mødt forståelse for det synspunkt, at drengene havde ret til skolegang i Danmark, følte hun til sidst, at det måtte være hende, der var noget galt med. Fra den 16. september 2009 og ind til frifindelsen var deres familieliv presset. De bor i et lille samfund. Alle kender hende fra avisen. Børnene er også blevet genkendt. Det har været hårdt, og det har også givet anledning til splittelse, da det var hende, der havde gennemtruffet, at drengene skulle i skole i Danmark. De har også været pressede økonomisk. De havde en høj egenbetaling til drengenes skole og hendes genoptræning kostede mange penge. De har været ved at gå fra hinanden. De har været frustrerede, deprimerede og søvnforstyrrede.

Hun havde meldt sig som frivillig i ... kommune for anorektiske patienter, men på grund af dommen i byretten, kunne de alligevel ikke bruge hende.

Da hun blev afhørt første gang af politiet og sigtet i sagen, var hun flyttet alene i en lejlighed i Padborg. Der kom to betjente hjem til hende i forbindelse med afhøringen. De kontrollerede lejligheden. De så blandt andet på badeværelse og soveværelse for at se, om der boede flere personer. De var der en times tid.

Børnene er blevet ekstra ramt. I dag har hun fået børnene placeret i 10. klasse i ... skole, men de måtte stoppe i deres danske skole efter dommen i byretten. De blev kaldt til samtale på kontoret og fik at vide, at drengene ikke kunne gå der mere. Børnene blev sat flere år tilbage i deres skolegang på grund af skoleskift. Den mindste måtte skifte skole inden sin konfirmation, som han derefter ikke kunne dele med klassen. Han måtte afbryde knallertundervisning. Og hun måtte selv betale hans tandregulering. De måtte fortsætte skolegangen i Tyskland. Det var ikke det sammen, fordi børnene ikke blev undervist på deres modersmål. Navnlig den yngste var meget ked af det. Han måtte ikke komme hjem til de andre fra skolen på grund af sagen, og han ville ikke i skole. Der er dog skolepligt i Tyskland, og de måtte presse ham af sted. De var ved at få det tyske socialvæsen på nakken. Han har måttet gå til psykolog. Nu er de endelig kommet der til, at sagen ikke præger deres hverdag i forhold til skolekammerater.

De har ikke fået genetableret vennekredsen, heller ikke selv om de nu er blevet frifundet i landsretten.

Der blev lavet en personundersøgelse ved kriminalforsorgen i forbindelse med straffesagen. Den medvirkede hun frivilligt til. Det foregik på et cafeteria, hvor hun talte med en medarbejder fra kriminalforsorgen om, hvorvidt hun var egnet til en betinget dom. Hun ved ikke, om der blev indhentet oplysninger fra andre myndigheder.

E2 har forklaret, at han var socialrådgiver i ...kommune, indtil denne sag opstod. Han kan genkende E1's beskrivelse af situationen. Da han blev sigtet, blev han fyret. Man arbejder som socialrådgiver blandt andet med at afdække socialt bedrageri. Han arbejdede blandt andet sammen med Leif Albrechtsen, der har lavet undersøgelse mod ham og E1. Han blev fyret med den begrundelse, at kommunen skulle skære ned. Han prøvede at få det uddybet, men der var ikke yderligere bemærkninger til det. Der blev ansat en ny et par måneder efter han var blevet fyret. Han fik et almindeligt opsigelsesvarsel. Han er ikke medlem af en fagforening, så han gik pænt og tænkte, at han ville søge nyt job. Han har søgt 25 nye job i kommunerne i grænseegnen, men han har ikke fået noget. Det var slet ikke nemt efter dommen i byretten var faldet, og sagen var blevet kendt. Han er aldrig kommet i job igen. Han er nu kørt psykisk ned og motivationen er ikke længere til stede. Han følte sig udfordret på sin faglighed. Han har været i behandling for depression. Han er ramt af sløvhed, apati, vægttab, initiativløshed.

Han har ikke selv følte, at folk har vendt ham ryggen på grund af sagen. Han synes, at folk har villet støtte op om ham. Det er korrekt, at sagen også har påvirket dem dybt internt i familien. De har været tæt på at gå fra hinanden.

Parternes anbringender

E1 og E2 har i et skriftligt indlæg gjort gældende, at

" ...

1.

Som beskikket forsvarer for ovennævnte klienter skal jeg gøre gældende, at mine frifundne klienters menneskerettigheder - som bl.a. beskyttet efter den den 1/7/1992 inkorporerede Menneskeretskonvention (EMRK), artikel 6, 8, 13, 14 og principperne artikel 41 - er blevet krænkede.

Desuden er mine klienters rettigheder efter EU Charteret(EUC) om grundlæggende rettigheder (EUC) også blevet krænket.

Det gælder især EUC, art. 7 om privatliv og familieliv, art. 20 om lighed for loven, art. 21 om ikke forskelsbehandling, art. 45 om uskyldsformodningen og ret til et forsvar, art. 47 om retfærdighed i retssystemet samt art. 49 om legalitets- og proportionalitetsprincippet.

Desuden er EMRK art 7 (ingen straf uden regel) og art 3 i tillægsprotokol 7 ("miscarriage of Justice") krænkede, fordi gældende EU-ret slet ikke blev inddraget af offentlige instanser og Byretten.

Det offentlige ukendskab til relevant EU ret er ansvarspådragende.

At først VLD 23/10/2014 berigtiger de alvorlige fejl og forsømmelser, ændrer ikke ved, at mine klienter stadig er ofre for krænkelse og stadig ikke er blevet tilstrækkeligt kompenseret herfor.

Retstillingen som beskrevet af Undervisningsministeriets breve og svar til EU Kommissionen i 2014 var ikke uafklaret i fx 2006 eller ~fx 17/8/2009, elkraft 27/3/2012, se også tidsforløb i ekstrakt side 157.

Det offentlige ansvar støttes udover Rpl 1018 A og 1018 H tillige på artiklerne i den inkorporerede EMRK den 1/7/1992 og EU Charteret om grundlæggende rettigheder.

Se **...as Christoffersen**, DJØF. 2014 Kommentar til EU Charter om grundlæggende rettigheder vedr. de påberåbte artikler.

EMRK er via Lissabon Traktaten 2000 blevet indføjet på traktatgrundlag og er således juridisk bindende på traktatniveau, se EU-Traktaten, art. 6, 1.

Sagens samlede varighed fra Sønderborg Kommunes indledte omfattende og skjulte overvågning i 2009 til frifindende dom i sommeren 2014 krænker EMRK art 6, 1, jf. art. 13.

Varighed af sagen slutter først med endelig dom i nærværende sag, måske først i 2016.

Det giver et samlet sagsforløb på 7 år.

Der kræves derfor ikke-økonomisk (ideel) erstatning for den angst, frustration, stress og uvished, som mine klienter med urette blev påført som følge af Sønderborg Kommunes, politis og anklagemyndigheds samt Byrettens dispositioner, adfærd samt vildfarelser om gældende (EU) dansk ret.

Kravet kan opgøres efter fast EMRK- konventionspraksis i Strasbourg således, se **... Kjølbro**, EMRK- for praktikere, 3. udgave 2011.551-571.

PÅSTANDE:

E1 og E2 skal tilkendes 3.500 euro x 2 x 7 = 49.000 euro plus renter og sagsomkostninger, subsidiært et mindre beløb efter Rettens skøn, dog ikke under 1.500 euro x 2 x 7 = 21.000 euro plus renter og omkostninger.

E1 og E2 skal slettes af efterforskningsregistret permanent.

I modsat er mine klienter stadig ofre for menneskeretskrænkelser, se fx **Kjølbro**, 2011.88 ff.

Kompensationskravene vedr. sagens urimelige varighed støttes på principperne i EAL § 26, Lov 285 29/4/1992 om inkorporering af EMRK den 1/7/1992 i dansk ret, jf. lovbk. 750 19/10/ 1998, EMRK art. 1, 6, jf. art. 13, jf. principperne i art. 41.

Kompensationskravene efter EMRK, art 1,8, 13, 14 j. principperne i art. 41 støttes også på nævnte danske love, EAL § 26's principper samt EUC.

Det fremhæves, at såvel **kommuner, politi, anklagemyndighed som danske domstole har pligt til at respektere og anvende såvel EU- Charteret som EMRK og den dynamiske konventionspraksis fra Strasbourg og Luxembourg.**

Se navnlig **...as Christoffersens** kommentar til EUC, Djøf, 2014. 66-69, samt **Peer Lorenzen** m.fl. Kommentar til EMRK, Djøf, 3. udgave 2011, bind 1. 42-53.

2.

Straffesagen - med forudgående langvarig, skjult overvågning og ikke- politimæssig efterforskning fra Sønderborg Kommune - har haft og har fortsat store fysiske, psykiske, økonomiske og ansættelsesretlige konsekvenser for mine klienter som forældrene til deres 2 skolesøgende børn.

Jeg fremlægger illitreret mine klienters egen beskrivelse af sagsforløb og hele sagsforløbets konsekvenser for dem. De vil blive uddybende afhørt herom i Retten den 27/8/2015.

3.

Sagens varighed strækker sig fra Sønderborg Kommunes skjulte og lange overvågning i marts 2009 af alle familiemedlemmerne, Kommunens rejste mistankegrundlag og senere politianmeldelse, politiets efterforskning, ransagninger, politiets rejste sigtelser og anklageskrift samt indtil endelig og frifindende dom i Landsretten i 2014.

Perioden, hvor mine klienter var mistænkte mv., er således mere end 5 år, regnet fra Sønderborg Kommune, bedragerigruppens opstart af efterforskning og overvågning.

Sagens varighed skal imidlertid **tillægges tiden frem endelig dom i nærværende erstatningssag antagelig i 2016, i alt siden marts 2009 – 2016 ca. 7 år.**

Mine klienter måtte desuden **leve i uvished, stress, angst og frustration i ca. 910 dage eller 2,5 år efter den urigtige domfældelse i byretten**, før de blev frifundet i Vestre Landsret.

De måtte **vente yderligere på endelig afklaring** efter frifindelsen i 2014, **fordi Sønderborg Kommune ville overveje at søge 3. instans bevilling for at komme til Højesteret.**

Først langt senere tog Kommunen dommen til efterretning og frafaldt den civile retssag om efterbetaling af 235.000 kr. plus renter og sagsomkostninger.

4.

Krænkelser og krav på kompensation (ideel skade) foreligger også, selvom de frifundne klienter ikke har været anholdt eller fængslet.

5.

Ransagninger er derimod sket.

6.

De danske erstatningsregler i Rpl. kapitel 93 a skal derfor fortolkes dynamisk og i nutidens lys efter den i 1992 inkorporerede EMRK, se lov 285 29/4/1992 og lovbkg. 750 19/10/1998.

EMRK og inkorporeringsloven 1992 stiller således krav til dansk erstatningsret, idet der kan blive tale om erstatning for overtrædelser af EMRK.

De gentagne administrative afslag på mine klienters kompensationskrav efter frifindelsen bygger på en praksis og et lovgrundlag, som ikke er fuldt ud traktatkonform.

Dette ses politi, statsadvokat og Rigsadvokat ikke at have taget tilstrækkeligt hensyn til ved deres gentagne afslag.

Se **Palle Bo Madsen**, Juristen 2011.263-265: Når erstatning er en menneskeret.

7.

Det **bestrides**, at mine klienter selv skulle have givet anledning til straffesagen og det administrative mistankegrundlag, smlgn. Rpl § 1018 a, stk. 3.

8.

Det gøres gældende, at Sønderborg Kommune, politi og anklagemyndighed og Byretten aldrig burde have fremmet sagen, under hensyntagen til gældende ret og domme om arbejdskraftens frie bevægelighed fra EU-Domstolen i Luxembourg.

9.

Mine klienter handlede (også EU) lovligt, legitimt og i tillid til (før kommunesammenlægningen) Kruså Kommunes oplysninger og godkendelse af deres adfærd og dispositioner - samt ikke mindst i tillid til EU rettens direkte anvendelige regler i Danmark om arbejdskraftens frie bevægelighed og mulighed for at sætte deres danske børn med dansk statsborgerskab i dansk folkeskole og tage deres børn med hjem over grænsen til Tyskland, når forældrenes arbejdsdag i Danmark var slut hver dag.

10.

EU Kommissionen, Justitsministeriet, Undervisningsministeriet og Vestre Landsret var også enige i deres retsopfattelse.

EU regler beskytter således vandrede arbejdstagere som mine klienter og deres børn.

Alt hvad, der kunne gå galt, gik galt for de retsforfølgende og dømmende myndigheder i denne sag.

De fatale fejl og misforståelser af gældende dansk ret som udmøntet i EU-retten blev først rettet op på initiativ af mine klienter og af Landsrettens frifindende dom i sommeren 2014.

11.

Sagen gav bl.a. anledning til, at **Undervisningsministeriet følte sig foranlediget til at udsende et cirkulære til Damarks 98 kommunen med indskærpelse af, at folk, der bor i et andet EU land har KRAV på at få undervist deres børn i nabolandet.**

12.

Det er således alene Sønderborg Kommune og Kommunens bedrageriafdeling samt politi, anklagemyndighed og byretten, som ikke har behersket fuldt ud gældende ret og dermed ikke fuldt ud behersket den klare lovhjemmel, som altid må kræves for at straffe eller frifinde.

Se EMRK art. 3, i 7. tillægsprotokol om ” *miscarriage of justice*”.

13.

Selvom sigtelser normalt ikke udløser erstatning, medmindre sigtelserne efter deres indhold, art, omfang og alvor, har været opretholdt meget længe, står mine klienter for resten af deres liv registreret i **efterforskningsregisteret** – uden mulighed for at blive slettet i deres levetid.

Dette sidste aspekt har hverken politi, statsadvokat eller Rigsadvokaten taget tilstrækkeligt hensyn til.

Desuden er en sigtelse og tiltale samt dom for socialt bedrageri og betalingskrav på 235.000 kr. **under de konkret foreliggende forhold** et så **intensivt, føleligt og indgribende indgreb** i mine klienters menneskerettigheder som beskyttet under EMRK og EUC, at kompensation bør og skal ydes, når retsforfølgende myndigheder og domstole tager så fatalt fejl af juraen i Danmark og i EU.

14.

Når myndighederne således i en straffesag begår alvorlige fejl og får straffet 2 borgere, skal myndighederne ikke være karrige med at betale et så stort økonomisk plaster på sårene, at der sker fuld genoprejsning for mine klienter.

Sker fuld oprejsning og kompensation ikke, er mine klienter stadig ofre for de påberåbte krænkelser.

15.

Nærværende sag angik meget principielle spørgsmål og forhold af stor betydning for de såkaldte grænsegængere, som er et beskyttet mindretal:

Danske børn af danske forældre (grænsegængere), som er bosat i andet EU land, fx Tyskland, og deres forældre med dansk statsborgerskab, arbejde i Danmark samt dansk skattebetaling, har krav på at blive optaget i danske grund- og friskoler, jf. EU rettens direkte anvendelige regler om arbejdskraftens frie bevægelighed.

Forældrene i nærværende havde dermed også ret til at tage deres børn med hjem til Tyskland, når de kørte retur fra deres arbejde i hhv. Tønder og Haderslev.

16.

Til sammenligning kan danskere, bosat i Malmø, uden problemer få passet deres børn, og børnene kan uden problemer gå i skole i Danmark.

17.

Det har heller aldrig været et problem for danskere, bosat syd for grænsen, at sende deres børn i vuggestue, børnehave eller et gymnasium nord for grænsen.

18.

Mine klienters 2 børn er fx blevet studenter ved gymnasiet i .

19.

Med folkeskolen var det åbenbart anderledes indtil den frifindende landsretsdom i sommeren 2014.

20.

Tidligere **Kruså Kommune** havde som nævnt **godkendt mine klienters børns skolegang i friskole i Danmark, indtil kommunesammenlægningen med Sønderborg Kommune.**

21.

På tidspunktet for Sønderborg Kommunes overvågning af familien og senere politianmeldelse for socialt bedrageri, vidste – eller burde vide - såvel kommuner og andre relevante ressortministerier om EU rettens direkte anvendelighed, arbejdskraftens frie bevægelighed samt adgang for grænsegængeres børn til at gå dansk skole.

Danmark blev medlem af EU i 1973, så EU retten burde være myndigheder og domstole bekendt.

Både den konkrete kommune, politi og anklagemyndighed samt vel også byrettens domme burde og kunne have kontrolleret sigtelsers og tiltalegrundlaget langt mere udførligt.

Straf kræver klar hjemmel, Straffelovens § 1.

Hvis de kommunale og offentlige instanser så at sige havde gjort deres ” hjemmearbejde godt nok”, havde der ikke bestået en realistisk mulighed for at overvåge, rejse sigtelse og senere tiltale med domfældelse til fælde.

Mine klienter kunne derfor have været sparet for op til 7 års sag i retssystemet inklusive forudgående administrativ overvågning og politimæssig efterforskning samt ophold i retssalene.

22.

Mine klienter var således ikke de hævdede ” socialbedragere”, fordi de lod deres børn gå i dansk skole fra 2006-2011 på de beskrevne præmisser

23.

Der forelå **ydermere indirekte diskrimination** af mine klienter som et beskyttet mindretal af grænsegængere med dansk arbejde, dansk statsborgerskab, men med privatbolig syd for den danske grænse, i forhold til fx udlændinge uden tilknytning til Danmark, som har krav på en række velfærdsydelser ved ophold i Danmark.

Det krænker åbenlyst EMRK, art. 8, jf. art. 14 eller art. 14, jf. art. 8.

24.

Den kommunale/administrative efterforskning og vedvarende overvågning og selve straffesagens gang til frifindende dom tog ca. 6-7 år.

Ankesagen blev uden mine klienters skyld udsat 3 gange.

25.

Et sådant langstrakt sagsforløb – og på et klart forkert hjemmelsgrundlag - uden inddragelse af relevant EU ret må i sig selv anses for at krænke EMRK, artikel 6, jf. art. 13, om afgørelse af straffesager indenfor for rimelig tid.

26.

Myndighedernes – uforståelige og uacceptable - ukendskab til direkte vedtaget og anvendelig EU- Ret i Danmark gør både Kommunes overvågning af 2 voksne og deres 2 børn endnu mere alvorlig, intensiv, følelig samt indgribende i deres privat- og familieliv samt hjem, EMRK art. 8, 13, 41.

27.

Den skjulte overvågning fra Sønderborg Kommunes bedragerigruppe må i sig selv anses for at være en alvorlig krænkelse af EMRK art 8,13 og 41.

28.

De frifundne klienter måtte gennem ca 6 år desuden se sig udstillet i medierne – lokalt og landsdækkende - se vedlagte eksempler.

29.

Det er **ubestridt**, at domfældelses for socialt bedrageri i Byretten var forkert:

Det er på den baggrund yderst belastende – fysisk, psykisk og økonomisk - at blive idømt 90 dages betinget fængsel for socialt bedrageri og skulle betale et betalingsskrav på 235.000 kr. plus renter og sagsomkostninger.

30.

Det er **ubestridt**, at der kunne og burde være sket frifindelse i Byretten ud fra gældende ret, herunder den direkte anvendelige EU ret.

Både

- (a) Sønderborg Kommune, modsat Kruså Kommune
- (b) politi,
- (c) anklagemyndighed samt
- (d) dommerne i Byretten

tog således fejl af gældende ret i en meget belastende og bebyrdende straffesag om hævdet socialbedrageri.

31.

Det er **ubestridt**, at mine klienter atter tog initiativ efter domfældelsen i Byretten til at rette henvendelse til EU- Kommissionen, der gav dem medhold i deres retsopfattelse og i, at Byrettens dom var klart forkert.

32.

Landsretten var som bekendt enige med mine klienter og EU Kommissionen og frifandt dem begge efter ca. 6-7 års behandling i såvel det administrative system (Sønderborg Kommune, Bedragerigruppens systematiske overvågning af mine klienter før sigtelser) som i strafferetssystemet (fra sigtelse til landsretsdom).

33.

Udover

- (a) sagens samlede varighed og ikke ubetydelige belastning
- (b) Kommunens intensive og omfattende overvågning
- (c) tiltalens indhold, alvor samt
- (d) mulige konsekvenser for klienternes privat-og familieliv og hjem, jf. art. 8 og 13.

var tillige den omfattende, landsdækkende og lokale intense mediedækning meget belastende for mine klienter, se vedlagte eksempler.

34.

Man siger, at ukendskab til lovgivningen altid skader.

Men her har ikke ubetydelige skader – menneskeligt, økonomisk og på anden måde - ensidigt og markant hårdt ramt kun mine klienter og deres nærmeste gennem 6-7 år og med løbende mediedækning.

35.

Krav på en ikke økonomisk kompensation pr. klient skal udmåles bl.a. efter principperne i EMRK, artikel 8, jf. art. 13, principperne i artikel 41 samt EAL § 26.

Efter fast konventionspraksis udmåles mellem 1.000 – 3.500 Euro pr. år en sag har været – altså ikke pr. konventionskrænkende år.

I denne sag skal disse beløb ganges med 2.

Kravet opgøres derfor til principalt $3.500 \text{ euro} \times 2 \times 6 = 42.000 \text{ euro}$, subsidiært et mindre beløb, dog ikke under $1.500 \text{ euro} \times 2 \times 6 = 18.000 \text{ euro}$ - plus procesrenter fra frifindelsen i landsretten og betaling af sagsomkostninger.

Retten skal/bør tillægge de nævnte beløb $\times 2$ for den yderligere tid, der går fra frifindelsen i Landsretten og indtil endelig dom i nærværende erstatningssag.

Se ... **Fridrik Kjølbro**s **EMRK**- bog under pkt. 36 nævnte bog, side 154 med noter.

36.

Jeg henviser til bl.a. **Palle Bo Madsen**, Juristen 2011.263-268: Når erstatning er en menneskeret, samt ... **Fridrik Kjølbro**: EMRK – for praktikere, 3, udgave, 2010.149 ff. om ideel erstatning for

” bekymring, frustration, usikkerhed, fortvivelse, stress, besvær, hjælpeløshed eller følelse af uretfærdighed”.

Kjølbro anfører side 156 ff. ad artikel 8, at hvis en klager har levet i uvished i en periode på grund af Statens handlemåde, og dette været årsag til stress og bekymring, kan der være grundlag for erstatning.

Det er sådan en sag, som Retten skal behandle 27/8/2015.

37.

Vedr. krænkelse af processuelle garantier efter EMRK art. 6 og urimelig lang sagsbehandlingstid henvises til **Kjølbro** a. st. 152-156.

38.

Sagen som helhed fra Kommunens overvågning til endelig dom har også påvirket klienternes gode ry og omdømme meget negativt, intensivt og føleligt.

39.

E2 mistede desuden sit kommunale job og indtægter fra juni 2008- oktober 2014, i alt tab på 1.900.000 kr.

40.

E1 fik en hjerneblødning.

41.

I denne sag skal der stilles ekstra skærpede krav til både Kommunens skjulte efterforskning og intensive overvågning og til politi, anklagemyndighed og dommere i byretten, allerede fordi de alle tog klart fejl af gældende ret som udmøntet i fx den direkte anvendelige EU ret.

42.

Det er **ekstra skærpende for kompensations størrelse og krænkelsesernes grovhed, at disse fejl og forsømmelser begås af offentlige myndigheder og instanser.**

Allerede fordi disse instanser har langt større økonomiske og juridiske ressourcer end mine klienter som private borgere.

Disse offentlige instanser må navnlig formodes at have fuldt ud tjek på relevante danske og internationale retskilder incl. EU retten.

Det må **særlig gælde i en dansk straffesag, hvor beviser for tiltaltes skyld og ansvar skal være meget høje.**

43.

Kjølbro anfører siden 153, at en straffesag med en forholdsvis beskeden bøde, kan godt begrunde en forholdsvis stor erstatning, hvis krænkelsen er tilstrækkelig grov.

I nærværende sag er der tale om grove krænkelse af mine klienter privat-familieliv og hjem, udsigten til ubetinget eller betinget 90 dages fængsel med prøvetid, efterbetalingskrav på 235.000 kr. og plettede straffeattester.

Undervejs indtil endelig dom i Landsretten led mine klienters jobmuligheder, gode navn, ry og omdømme alvorlig overlast.

Det forringede deres levestandard og deres muligheder for at forsørge deres familie og opretholde en rimelig bolig, hjem, familie- og privatliv, se EMRK art 8 og 13.

44.

Palle Bo Madsen anfører i **Juristen 2011.268**:

” Grundlaget synes at være til stede for efter omstændighederne at **acceptere en krænkelse af EMRK som et selvstændigt ansvarsgrundlag, og som selvstændigt grundlag for dækning af en ren ideel skade.....**

...forekommer det **nærliggende at udvikle og administrere ” dansk rets almindelige erstatningsregler” i lyset af landets internationale forpligtelser.**

Den seneste udvikling synes da også at **indvarsle en tendens til øget samspil mellem menneskeret og national erstatningsret”.**
(fremhævelser er mine).

Rpl. Kapitel 93 a skal derfor fortolkes dynamisk og i nutidens lys, se herom Peer Lorenzen m.fl. Kommentar til EMRK. Bind 1, 3. udgave 2011.21-26.

45.

I denne sag **foreligger stadig krænkelse af mine klienters menneskerettigheder som beskyttet efter EMRK og EU Charteret om grundlæggende rettigheder.**

De er **stadig ofre** for sådanne krænkelse.

De er **aldrig blevet kompenseret tilstrækkeligt.**

Landsrettens frifindelse råder ikke bod på krænkelse rnes fortsatte eksistens og klienternes offerstatus.

Landsret og Byret burde og kunne havde rådet bod herpå for længst.

Byretten får nu muligheden herfor med appeladgang.

Se om indgreb i EMRK's forstand **Peer Lorenzens** kommenart til EMRK, 2011.26-32.

46.

UfR 2011.2460 Ø og UfR 2011.2695 H vidner om tendens til at tilkende erstatning, især for ideel skade, i videre omfang end udtrykkeligt hjemlet i lov og hidtidig retspraksis, se **Palle Madsen**, Juristen 2011.267 h. spalte.

Det gælder således også princippet i EAL § 26, som også påberåbes i denne sag.

47.

Gorm Toftegaard Nielsen anfører i Strafferet I, Ansvaret, 2008. 37:

"Et væsentligt element i legalitetsprincippet er, at borgeren har haft mulighed for at kende de regler, han skal straffes for at overtræde."

I nærværende sag får man nærmest et indtryk, at (1) Sønderborg Kommune, (2) politi, (3) anklagemyndighed og (4) de 3 konkrete byretsdommere burde og kunne have haft – bedre - kendskab til de yderst relevante og direkte anvendelige EU regler om arbejdskraftens frie bevægelighed også for grænsegængere og Kruså Kommunes godkendelse af de mine klienters adfærd og dispositioner.

Alligevel dømmer man i strid med EU-Retten og lader mine klienter vente 2,5 år på en frifindelse i Landsretten i sommeren 2014.

Der forelå slet ikke ved byretsdommens afsigelse ” *legal certainty*”, hvilket er i strid med EMRK art. 7.

Overvågning, sigtelse, tiltale og byretsdom er således fremmet på et klart forkert hjemmels- og retskildegrundlag med betydelige økonomiske, fysiske, samt psykiske følger for mine klienter og deres 2 direkte berørte børn.

Når der af offentlige instanser fejles så fatalt, konsekvent og indgribende, nør man ikke være karrig med plasteret på såret, se **Ib Henricson**. Politiret, 5. udgave 2012. 881.

Henricson anfører i samme bog side 882 ff, at hvor efterforskning har været særligt omfattende og langvarig i strid med EMRK art. 6, viser praksis en tendens til forhøjet erstatning.

Uagtet mine klient ” kun” blev ransaget – ikke anholdt eller fængslet – må det klart urigtige hjemmelsgrundlag, som Byretten idømte en straf på 90 dages fængsel på, med fæje og med styrke tale for at betale de krævede 49.000 euro, subsidiært et mindre beløb, dog ikke under 21.000 euro plus renter og omkostninger.

Der er tale om en meget personfølsom sag for både mine klienter som forældre og deres børn, hvilket i en krænkelssag som denne, taler for at betale det principalt krævede beløb på 49.000 Euro.

Se **Kjølbro**, 2011, 149 ff. om ikke- økonomisk skades beregning og størrelse i forskellige typer krænkelssager, hvor det fremhæves, at EMD i Strasbourg har fastslået, at der udover compensation skal betales ” *evt. skat, som kompensationsbeløbet måtte blive pålagt*”, se **Kjølbro** side 150, 1. afsnit.

Kjølbro fremhæver side 153, at der er undtagelsen, at EMD i Strasbourg lader sig nøje med at statuere en krænkelse uden tillige at tilkende compensation.

I nærværende sag er der ikke tale om mindre betydelige krænkelse – tværtimod.

Kjølbro anfører side 155, at en klager kan have mistet en reel mulighed for erstatning - "*suffered a loss of opportunities*".

Mine klienter har i dag ikke mulighed for at gøre de dokumenterede krænkelse gældende på anden måde end under nærværende retssag – og efter evt. appel til Vestre Landsret – indbringe sagen for Strasbourg- og Luxembourg domstolene.

Byretten bør og skal i denne sag respektere og iagttage de påberåbte artikler i såvel den inkorporerede EMRK og i den direkte anvendelige EUC og omsider give mine klienter fuld oprejsning ved navnlig at statuere,

at deres beskyttede menneskerettigheder de facto blev og fortsat er krænket

at yde dem ideel kompensation som påstået af mig

at sikre, at de ikke længere er ofre for menneskeretskrænkelser

at lade statskassen bære udgifterne til forsvarer og transport ..."

Statsadvokaten har henvist til Rigsadvokaten afgørelse og har i øvrigt gjort gældende, at der er sket frifindelse under ankesagen, og at sagen således på trods af et kedeligt forløb har fået det rigtige udfald i ankeinstansen.

Der ses ikke at have været en ransagning under den strafferetlige forfølgning. En personundersøgelse efter retsplejelovens § 808, som E1 har medvirket til, findes ikke at være et straffeprocessuelt indgreb af en sådan karakter, at det kan give anledning til erstatning.

Ved vurdering af, om sagen er afsluttet inden for rimelig tid, må der tages hensyn til, at der ikke har været døde periode under sagen, og at der er gået 2½ år fra byretsdommen til landsretsdommen, fordi Statsadvokaten har forelagt spørgsmålet om børnenes ret til skolegang i Danmark for Undervisningsministeriet. Det har taget et år at få besvaret et spørgsmål, der ikke kan anses for at have været simpelt, og der er kort efter svaret er modtaget nedlagt påstand om frifindelse overfor landsretten.

Sagsbehandlingstiden Sønderborg kommune er ikke en del af den strafferetlige forfølgning.

Der findes ikke at være noget at bebrejde anklagemyndigheden eller byretten. Spørgsmålet om EU-retten ses af sagens materiale ikke at være påberåbt før under anken.

For så vidt angår spørgsmålet om registersletning, er dette ikke et spørgsmål, der kan behandles under en erstatningssag. Det er et krav, der må rettes til Rigspolitiet.

Rettens begrundelse og afgørelse

Der foreligger i sagens materiale ingen oplysninger om, at der skulle være udført en ransagning, og det er først under hovedforhandlingen præciseret af de erstatningssøgende, hvornår ransagningen skulle have fundet sted. På den baggrund finder retten ikke, at det kan lægges til grund, at der har fundet en ransagning sted.

Retten finder det ikke godtgjort, at der skulle være foregået ulovlig politimæssig efterforskning, ligesom det ikke er præciseret, hvor i denne efterforskning skulle bestå. Retten finder det heller ikke godtgjort, at de erstatningssøgende har været overvåget i forbindelse med den strafferetlige forfølgning.

Retten finder ikke, at der i forbindelse med den strafferetlige forfølgning er sket en krænkelse af Den Europæiske Menneskerettighedskonventions (EMRK) artikel 8, 13, 14 og principperne i artikel 41 eller af E1 og E2s rettigheder efter EU Charteret om grundlæggende rettigheder (EUC) artikel 20, 21, 45, 47 og 49 som påberåbt af de erstatningssøgende.

Efter praksis kan sigtelse, tiltalerejsning, domfældelse ved ikke endelig dom og fremmøde i retten alene give anledning til erstatning, hvis der har været tale om et særlig belastende eller langvarigt forløb.

Sagen blev anmeldt til Syd- og Sønderjyllands politi den 31. maj 2010 og E1 og E2 blev sigtet den 28. september 2010. Den 23. oktober 2014 blev E1 og E2 frifundet i landsretten. Der gik således over 4 år fra sigtelsen blev rejst, til E1 og E2 blev frifundet. Dette findes henset til sagen karakter ikke i sig selv at udgøre en krænkelse af EMRK artikel 6.

Sagen har haft stor navnlig lokal medieopmærksomhed. Det må efter det forklarede lægges til grund, at familien har været meget belastet af sagen, herunder fordi E2, der er uddannet socialrådgiver efter byrettens dom ikke havde mulighed for at få arbejde inden for sit fag i lokalområdet, og da børnene måtte stoppe i deres danske skole og påbegynde skolegang i Tyskland. Det forhold, at E1 og E2 blev sigtet, tiltalte og dømt i byretten på trods af, at de sigtede efter EU-reglerne for grænsearbejdere var berettiget til at lade deres børn gå i skole i Danmark, findes at være en skærpende omstændighed. Under hensyn til disse forhold, og da der gik 2½ år fra den domfældende byretsdom, til E1 og E2 blev frifundet i landsretten, finder retten, at E1 og E2 bør tilkendes en godtgørelse for ikke økonomisk skade, som følge af sagens varighed og dens særlige belastning for familien, jf. retsplejelovens § 1018b.

Påstand om, at E1 og E2 skal slettes af efterforskningsregistret permanent, afvises, idet påstanden ikke kan behandles under en erstatningssag efter retsplejelovens kapitel 93a.

Thi kendes for ret:

E2 tilkendes en godtgørelse på 30.000 kr. med tillæg af procesrente fra den 29. oktober 2014.

E1 tilkendes en godtgørelse på 30.000 kr. med tillæg af procesrente fra den 29. oktober 2014.

Statskassen skal betale sagens omkostninger.